

LEMPÄÄLÄN KUNTAKESKUSTA 2020

KUNTAKESKUSTAN KEHITTÄMISEN OHJAUSRYHMÄN RAPORTTI

Lempääläiset asukkaat, yrittäjät, kunnanvaltuuston jäsenet, viranhaltijat ja sidosryhmien edustajat ovat osallistuneet Lempäälän kuntakeskustan kehittämisen kaupunkikuvalliseen visiointiin vv 2005-2006 mm. ohjausryhmätyöskentelyssä, kahdessa seminaarissa, verkkopaneelissa ja fokusryhmissä. Myös Lempäälän koululaiset tuottivat prosessiin kuvallisia ja sanallisia näkemyksiä kuntakeskustansa tulevaisuudesta. Prosessia on tukenut Tampereen Yliopiston yhdyskuntatieteiden laitoksen, Arkkitehtitoimisto Tilatakomo Oy:n ja tutkimuslaitos Shop'In Research Oy:n asiantuntijatiimi. Työskentelyn pohjana on ollut jo 80-luvulta alkanut kuntakeskustan tulevaisuuden pohdinta.

Kuntakeskustan kehittämisen visiointiprosessi ja johtopäätökset on esitelty kolmessa raporttimuodossa;

- Raportti kaupunkikuvalliseen ehdotukseen johtaneesta prosessista – ”Yhteistä visiota etsimässä” – Kehittämiskohteena Lempäälän keskusta (Tiivistelmä ja kokonaisraportti)
- Lempäälän kuntakeskustan kehittäminen – kaupunkikuvallinen ehdotus (painettu versio sekä sähköinen 3D-animaatio)
- Kuvia ja mielikuvia – Lempäälän kuntakeskusta 2020, tarinallinen johdatus

Kunnanhallitus on keskustellut ehdotuksista iltakoulussaan 12.3. Yleisölle järjestettiin informaatio- ja keskustelutilaisuus 15.3. Tarinallinen johdatus julkaistaan joka talouteen jaettava painotuotteena keskustakehittämiseen liittyvän keskustelun edistämiseksi.

Prosessissa syntyneiden johtopäätösten mukaiset linjaukset luovat perustan kuntakeskustan osayleiskaavan valmistelulle, kiinteistöjen kehittämiselle ja muulle infrastruktuurin rakentamiselle. Myös toiminnallisen ja palveluihin liittyvän ympäristön kehittämisessä huomioidaan esitetyt tarpeet ja linjaukset.

Kuntakeskustan kehittämisen ohjausryhmä esittää jatkokehittämiselle seuraavaa neljää toimenpidekokonaisuutta, joista keskustan osayleiskaavan tarkistaminen muodostaa kokonaisuuden peruspuitteet.

Lempäälän kuntakeskustan kehittämisen ehdotettujen jatkotoimenpiteiden kuvaus:

Jatkotoimenpiteiden tarkoituksena on kehittää Lempäälän kuntakeskusta sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Lähtökohtana tälle kehittämiselle on kuntakeskustan osayleiskaavan laatiminen. Muita keinoja ovat kiinteistöjen kehittäminen ja infrastruktuurin parantaminen /rakentaminen. Myös toiminnallisen ja palveluihin liittyvän ympäristön kehittäminen on keskeisellä sijalla tässä kehitystyössä.

Kuntakeskusta 2020 kehittämisen jatkotoimenpiteet jaetaan aihealueisiin joita ovat:

Osayleiskaavan laatiminen

- asemakaavoitus
- kiinteistökehitys
- infrastruktuurin kehittäminen
- toimintaympäristön kehittäminen

KUNTALAISTEN MIELIPITEISIIN POHJAUTUVA ALUSTAVA VISIO KUNTAKESKUSTASTA:

Tiivistelmä

Keskustan pitäisi olla ihmisten yhteisöllinen kohtaamispaikka, josta löytyisi erilaisia kulttuuripalveluja, kahviloita, ravintoloita sekä harrastuksiin ja vapaa-ajan viettoon liittyviä mahdollisuuksia. Keskustan pitäisi olla kuntalaisten olohuone, jossa viihtyy yksin tai ystävien kanssa. Olohuone on vastaajien mielestä viihtyisä paikka, josta löytyy istumapaikkoja, kahviloita ja yleensäkin tilaa viihtyä ja olla mukana kaupungin tapahtumien sydämessä. Turvallinen ympäristö on viihtyisyyden perusedellytyksiä. Lempääläisten viihtymiseen liittyy selvä yhteys luontoon. Luonnon pitäisi olla läsnä esimerkiksi puistoina sekä näkymänä vesistöille. Tulisi kuitenkin välttää liiallista tiiviyttä tai kaupunkimaisuutta sekä erityisesti kaupunkikuvallista ankeutta. Kaupunkikuvan tulisi perustua myös arkkitehtonisesti laadukkaaseen rakentamiseen niin rakennusten kuin ympäristön osalta. Monet kuntalaiset pitävät keskustan nykyistä rakennuskantaa rumana.

Eräänä kuntakeskuksen tärkeimmistä tehtävistä pidetään toimivan palveluverkoston ylläpitämistä, niin julkisten kuin kaupallisten palvelujen osalta. Kaupallisista palveluista kuntakeskuksessa pitäisi olla ainakin tärkeimmät päivittäistavarakaupat, mielellään erikoistavaraliikkeitä sekä vapaa-ajan viettoon liittyviä kaupallisia palveluja. Vaikka Ideaparkista tunnettuun, keskustasta kuuden kilometrin päässä sijaitsevaan Marjamäkeen tulee runsaasti erilaisia kaupallisia palveluja, ei keskusta saa jäädä kaupalliseksi tyhjäksi. Keskustan kilpailumahdollisuutena koettiin palvelualttiin päivittäistavarakaupoissa sekä tasokkaat ruokapaikat ja kahvilat, jotka olisivat auki myöhempään ja siten tarjoaisivat tilaa kokoontumiselle ja kohtaamisille.

Keskustan palvelujen saavutettavuuteen liittyy olennaisena asiana liikenne. Keskustan pitäisi olla helposti saavutettava millä tahansa kulkuvälineellä. Lempäälä nähdään kuntana, jossa auton käyttö on lähes pakollista ja sen vuoksi pysäköintijärjestelyt ovat palvelujen saavutettavuuden kannalta tärkeitä. Myös julkisen liikenteen helppo saavutettavuus on turvattava ja erityisesti junaliikennettä kehitettävä. Yhtenä keskeisenä kaupunkiliikenteen elementtinä on junarata, joka on osa näkyvää keskustakuvaa. Radan alitus- ja ylityspaikkojen mahdollisuuksia on esitetty esim. alikulkuna torialueelta ja ylityksenä liittämällä ylitystunneli paikoitus- ja virastopalvelujen yhteyteen. Junaliikenne aiheuttaa myös melua, joka asuinalueen suuntaan olisi osin estettävissä sijoittamalla asuinalueen pysäköinti radan varteen.

Kuntalaisnäkemysten perusteella muokatussa keskustavisiossa on erityistä huomiota kiinnitetty tiiviin yhtenäisen kaupunkitilan syntymiseen. Tämä edellyttää olemassa olevan hajanaisen rakennuskannan purkamista Tampereentien varresta ja joidenkin muidenkin yksittäisten rakennusten korvaamista uusilla. Uudet rakennukset sisältävät kulttuuri-, liike-, hotelli- ja vapaa-ajantiloja sekä asumista.

Tori voidaan sijoittaa esim. kirkon ja vanhan rautatieaseman väliin. Torin ilme elää vuodenaikojen mukaan. Kesällä liiketilat ja ravintolat aukeavat torille, syksyllä torilla myydään vuoden satoa ja talvella luistellaan. Jotta keskustaa ei enää pidettäisi vain läpikulkupaikkana, osa Tampereentiestä esitetään muutettavaksi kävelypainotteiseksi hidaskatualueeksi, jolloin toriaukioalue edelleenkin laajenee. Matkailupalvelujen parantamiseksi vanhan asemarakennuksen ja uuden matkakeskuksen

väliin on esitetty hotellia. Lisäksi Myllyrantaan rakennetaan veneily- ja melontakeskus. Nykyisen venelaiturin ympärille rakennetaan vierasvenesatama asianmukaisine palveluineen. Satamaan on esitetty myös uimaranta ja rantaravintola. Kevyenliikenteensilta Kirkkolahden yli helpottaisi länsirannan asukkaiden liikkumista. Silta antaa mielenkiintoisia vaihtoehtoja Kirkkolahden länsirannan kehittämiseksi.

Lemponkadusta muodostuu keskustan tärkein sisääntuloväylä. Uusi matkakeskus voidaan sijoittaa esim. nykyisen kirjastotalon ja radan väliin. Pysäköinti on hajautettu eri tavoin keskusta-alueelle. Tavoitteena on ollut sijoittaa mahdollisimman vähän autopaikkoja katutasoon. Esimerkiksi joidenkin liikerakennusten alle on sijoitettu pysäköintihalli.

Huomiota on kiinnitetty keskustan sijaintiin saarella ja näkymiä vesialueille ehdotetaan avattavaksi. Kirkon eteläpuolella sijaitsevalta aukiolta tulisi saada näkymä Kirkkolahdelle. Ylipäätään koko puistomaisen kirkon ympäristön siistiminen on ensiarvoinen toimenpide. Arkkitehtikilpailulla voisi hakea vaihtoehtoja uudelle matkakeskukselle, veneilykeskukselle ja kulttuurikeskukselle.

Ydinkeskustan asumisen painopiste on keskitetty yhteen asuinkorttelikonaisuuteen, jota ympäröivät kaikki keskustapalvelut: tori, kulttuuri, päivittäistavarakaupat, erikoisliikkeet, matkakeskus, virastopalvelut ja puiston läheisyys. Asuinkorttelin tulisi tarjota huomispäivän ja tulevaisuuden erilaisiin tarpeisiin asuntoja niin erityyppisille perherakenteille, junioreille, senioreille kuin maahanmuuttajille. Asuinkorttelin tulisi luoda puitteita paikallisen pienyritysjäyden lisäämiseen ja vahvistamiseen.

Kaupunkikuvallinen visio on jaettu kymmeneen osa-alueeseen; Keskusta ja tori, Kulttuurikeskus, Matkakeskus, Asuinalue, Piipon alue, Lemmonkadun pohjoispuoli, Veneily-/melontakeskus, Silta, Tampereentie, Ratapiha. Osa-alueet tulisi mahdollisuuksien mukaan kaavoittaa ja rakentaa kokonaisuuksina. Laadukkaan lopputuloksen saavuttamiseksi osa-alueiden väliset rajapinnat tulee suunnitella yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Vuosikymmenten kuluessa Lempäälälle muodostuu viihtyisä ja elinvoimainen keskusta, jossa myös yksityiskohdat ovat harkittuja.